

**Федорущенко А. А.**, здобувачка вищої освіти  
1 курсу, група МФАМп-201  
Науковий керівник – **Перетяцько Ю. М.**, к.е.н., доцент  
*Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)*

### **ЗМІНИ В ПОДАННІ ЗВІТНОСТІ СТРАХОВИМИ ТА ІНШИМИ НЕБАНКІВСЬКИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВВЕДЕННЯМ В ДІЮ ЗАКОНУ «ПРО СПЛІТ»**

З 1 липня 2020 року в Україні почав діяти Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг", яким і передбачено так званий "спліт". Тобто розширення повноважень НБУ в контролі ринку колекторів та інших фінансових небанківських установ.

Так званий закон про "спліт" передбачає перехід регулювання частини небанківського сектору від Нацкомфінпослуг (НКЦБФР) до НБУ. Тобто Нацбанк отримає контроль над страховими компаніями, кредитними спілками, фінансовими компаніями, бюро кредитних історій. Тоді як НКЦБФР відійдуть недержавні пенсійні фонди, емітенти іпотечних сертифікатів, фонди фінансування будівництва/операцій з нерухомості та довірчі товариства.

Підготовка до реалізації цього закону почалась з підписання Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг" у вересні 2020 року та Меморандуму про взаємодію і співпрацю між НБУ та Нацкомфінпослуг для забезпечення реалізації положень закону про "спліт", що набрав чинності з 7 лютого 2020 року. Тому поглибленим дослідженням даних змін науковці не займалися. Тож на даний момент тільки вище зазначені нормативно-правові акти, що забезпечили більш скоординований та ефективний процес передачі функцій з регулювання та нагляду за ринком небанківських фінансових послуг від Нацкомфінпослуг до Національного банку.

Метою дослідження є порівняння суттєвих аспектів подання звітності небанківських фінансових установ до НКЦБФР та НБУ.

Основні результати дослідження. Основні обов'язки учасників ринків небанківських фінпослуг, зокрема надання інформації регулятору й отримання його погоджень (подання звітності, погодження набуття або збільшення істотної участі тощо) не змінилися. Але починаючи з 1 липня вони здійснюються вже щодо Національного банку, а не Нацкомфінпослуг.

Подання НФУ файлів із показниками звітності складається з таких етапів: 1) завантаження відповідної XSD-схеми з Реєстру показників; 2) формування файлу у форматі XML у відповідності до XSD-схеми; 3) накладання керівником НФУ (або його заступником) на файл КЕП; 4) завантаження файлу з показниками звітності через Вебпортал [1].

Вимоги до звітності у паперовому вигляді визначаються чинними нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг, Держфінпослуг до моменту прийняття відповідного нормативно-правового акту Національного банку. Подання паперової звітності відбувається через канали поштового зв'язку або через сервіс "Єдине вікно" Національного банку.

Тож найзначніші відмінності в поданні звітності небанківських фінансових установ до НКЦБФР та НБУ такі:

НБУ - одиниці виміру: грошових показників - тис.грн з одним десятковим знаком після коми;

НКЦБФР - одиниці виміру: Показники фінансової звітності, які описані в Реєстрі показників, подаються у файлах в форматі XML в одиницях виміру “копійки” шляхом множення відповідних показників, наданих в тисячах гривень, на 100000.

НБУ - виправлення: система приймання звітності Національного банку передбачає можливість переподання звітних файлів протягом затвердженого для подання звітності періоду. Прийнятим буде вважатися останній успішно завантажений файл.

НКЦБФР – виправлення: у разі самостійного виявлення кредитною спілкою помилок, що містяться в раніше поданій звітності, вона має право подати виправлену звітність у вигляді коригуючого звіту не пізніше останнього дня наступного звітного періоду за звітним.

Коригуюча звітність кредитної спілки складається з виправленої проміжної або річної звітності та пояснювальної записки з описом допущених помилок та їх обґрунтуваннями.

НБУ - підписи: система подання звітності НБУ дозволяє приймати звітні файли лише з одним кваліфікованим електронним підписом, а не з двома (керівника та головного бухгалтера), як зазначено в нормативно-правових актах Нацкомфінпослуг. Проте це стосується подання регуляторних звітів через вебпортал. Подання фінансової звітності засобами електронної пошти НБУ передбачено завіряти двома кваліфікованими електронними підписами.

НКЦБФР - підписи: Подання фінансової звітності передбачено завіряти двома кваліфікованими електронними підписами відповідно до чинного законодавства. Тобто, фінансова звітність та примітки до неї, що подається у вигляді сканованих копій документів, підписується двома кваліфікованими електронними підписами – керівника та головного бухгалтера юридичної особи.

НБУ- основні канали подання: закріплено подання звітності учасниками ринку до Нацбанку через спеціальний вебресурс;

НКЦБФР - основні канали подання: веб-сервіс «Кабінет клієнта» ( ПАТ НДУ) для подання звітності та адміністративних даних до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Також цікавим моментом є Порядок формування назви контейнер-архіву. Приклад назви контейнер-архіву: «320FR010012345678.ZIP» .

У разі відсутності інформації для заповнення файлу до Національного банку подається “нульовий файл” (за умови, якщо це прописано в Реєстрі показників). “Нульові файли” подаються лише у разі, якщо вимогами нормативних актів передбачено складання та подання відповідної звітності, але за звітний період для такої звітності відсутні дані, що підлягають звітуванню.

Подання звітності відбувається згідно з розпорядженням Нацкомфінпослуг №177 від 25.12.2003, яке чітко регламентує форми подання звітності, формати та показники. Основні зміни в формі звітності стосуються одиниць виміру, шляхів виправлення та каналів подання звітності. В той же час програмне забезпечення НБУ не дає можливості виконати усі технічні вимоги чинного розпорядження (зокрема щодо накладання двох підписів).

#### **Список використаних джерел**

1. Інструкція щодо подання звітності небанківськими фінансовими установами до Національного банку України. URL: [https://bank.gov.ua/files/Taxonomy /Instruction %20for%20Non-banking%20Reporting.pdf](https://bank.gov.ua/files/Taxonomy/Instruction%20for%20Non-banking%20Reporting.pdf).

2. Порядок складання форм звітності даних страховика. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04#n15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04#n15).

3. Порядок складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг Розпорядження від 25.12.2003 № 177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04#Text>.

4. Питання та відповіді щодо формування звітності небанківських фінансових установ та її подання до Національного банку України. URL: [https://bank.gov.ua/admin\\_uploads/article/Q\\_and\\_A\\_on\\_Non-banking\\_Reporting.pdf](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Q_and_A_on_Non-banking_Reporting.pdf).

5. Національний банк та Нацкомфінпослуг уклали меморандум про співпрацю. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ta-natskomfinposlug-uklali-memorandum-pro-spiivpratsyu>.

---

**Хрей А. П.**, здобувачка вищої освіти  
1 курсу магістратури, група ЗМОАп-201  
Науковий керівник – **Сакун О. С.**, д.е.н., доцент  
*Національний університет “Чернігівська політехніка” (м. Чернігів, Україна)*

### **ПЛАН ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ**

Організація трудового процесу, прогресивні норми, ефективне матеріальне стимулювання праці – все це невід’ємна частина продуктивного функціонування підприємства. Оплата праці один з найважливіших показників характеристики рівня економіки країни в цілому. Тому так важливо встановлення достовірної інформації, яка відображена у фінансовій звітності, а також дотримання законів та порядку у розрахунках з оплати праці, при перевірці відповідності нормативам та законодавчим актам процесу розрахунків з працівниками.

Облік і аудиторська перевірка розрахунків з оплати праці є складним, але в той же час і дуже важливим в системі обліку. Саме в обліку розрахунків з оплати праці існує найбільше проблем, які негативно впливають на підзвітних осіб, а отже і на все підприємство, так як праця лежить в основі роботи підприємства в цілому. Тому важливим завданням аудитора є перевірка всіх можливих розрахунків по оплаті праці, перевірити підприємство на дотримання законодавства, відсутність порушень, правильне здійснення відрахувань з заробітної плати та відображення сум на бухгалтерських рахунках та відповідності фінансовій звітності.

Аудит розрахунків з оплати праці включає в себе: перевірку по суті кадрової документації, перевірку правильності нарахування сум заробітної плати та відрахувань з неї, перевірку обліку часу відпусток, перевірку обліку, відпусток, лікарняних, перевірку правильності оформлених супроводжуючих документів, перевірка звітів [1].

Аудитор перед тим як приступити до роботи має розробити план дій, виконання яких має бути послідовно. Виконання робіт аудитора можна відобразити за таким планом:

- 1) Визначення цілей і завдань перевірки;
- 2) Попередня оцінка проведення аудиту. Аналіз попередньої перевірки і аналіз виявлених порушень та їх виправлення;
- 3) Перевірити наявність та чи відповідають чинному законодавству нормативні документи;
- 4) Перевірити правильність розрахунків з оплати праці;